

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 191/2019-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Petra Molnára a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, Teodora Tekela 23, Trnava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 2 a 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4 Tpo 18/2019 zo 14. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. mája 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 2 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tpo 18/2019 zo 14. marca 2019 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ako naliehavá vec patriaca do rozhodovacej pôsobnosti senátu, rozhodnutie o ktorej neznesie odklad, v súlade s čl. X bodom 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovej nad rámec stanoveného rozsahu nápadu vecí.

Podľa čl. II bodu 5 rozvrhu práce na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená.

V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce pracuje druhý senát ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľky Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Stred ČVS: PPZ-1072/NKA-PZ-ST-2018 z 22. februára 2019 bolo podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona.

4. Na základe návrhu Okresnej prokuratúry Banská Bystrica (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 3 Pv 69/19/6601-14 z 23. februára 2019 bol sťažovateľ uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 43/2019 z 23. februára 2019 (ďalej aj „uznesenie o vzatí do väzby“) vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b), c) Trestného poriadku. Väzba začala plynúť 21. februára 2019. Zároveň okresný súd rozhodol tak, že probačný dohľad sťažovateľovi neuložil.

5. Sťažovateľ žiadosťou z 22. februára 2019 adresovanou okresnej prokuratúre žiadal v zmysle § 210 Trestného poriadku prostredníctvom svojho obhajcu preskúmať postup vyšetrovateľky, ktorá pred výsluchom sťažovateľa ako obvineného konaným 22. februára 2019 neumožnila nahliadnúť do vyšetrovacieho spisu sťažovateľovi ani jeho právneho zástupcovi. Prípisom námestníčky okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 69/19/6601-13 z 23. februára 2019 bol právny zástupca sťažovateľa upovedomený o výsledku preskúmania postupu vyšetrovateľky.

6. Proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby podal sťažovateľ sťažnosť z 5. marca 2019, ktorej súčasťou bola aj žiadosť o nahliadnutie do spisu a o ktorej rozhodol krajský súd 14. marca 2019 namietaným uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

7. Ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta, že krajský súd vydaním namietaného uznesenia zasiahol do jeho základného práva na osobnú slobodu, práva na slobodu a bezpečnosť, základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Porušenie označených práv vidí sťažovateľ predovšetkým v tom, že vyšetrovateľka v prípravnom konaní konala podľa jeho názoru nezákonne, keď ani jemu, ani jeho obhajcovi neumožnila pred vzatím do väzby nazrieť do vyšetrovacieho spisu a sťažovateľ tak nemal možnosť osobne alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu brániť sa proti dôvodom väzby. Sťažovateľ tvrdí, že *„nemohol uplatniť argumenty v rámci rozhodovania o väzbe, nemal možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie o väzbe a nemohol preto predložiť súdu vlastnú argumentáciu v záujme ochrany svojej osobnej slobody.“* Sťažovateľ sa domnieva, že ním tvrdený nezákonný

postup nezhojil ani krajský súd, keď pred rozhodnutím o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby nevyhovel jeho (opätovnej) žiadosti z 12. marca 2019 o nazretie do spisu.

8. Sťažovateľ zastáva názor, že *„obvinenému je potrebné poskytnúť určité základné procesné záruky zabezpečujúce mu možnosť predložiť argumenty proti ponechaniu vo väzbe, kedy musí byť zabezpečená rovnosť zbraní a kontradiktórne konanie, a preto obvinený a jeho obhajca musia mať vždy možnosť nahliadnuť do spisu, aby mohol vyvracať argumentáciu prokurátora pre trvanie väzby“*, a je presvedčený, že *„z práva obvineného na fair proces v právnom štáte vyplýva právo obvineného, aby jeho obhajca mohol nazrieť do spisu, a to v tých častiach, ktoré sú pre rozhodovanie o väzbe podstatné, inak je porušený článok 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv.“*

9. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Konaním Krajského súdu v Banskej Bystrici v trestnej veci sťažovateľa vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod č. k. 4Tpo/18/19, v súvislosti s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4Tpo/18/19 zo dňa 14.3.2019, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa článkov 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a článku 5 ods. 2, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 4Tpo/18/19 zo dňa 14.3.2019 sa zrušuje.“

II.

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť osobnej slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

16. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

17. Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, oboznámený s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

18. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

21. Predmetom ústavnej sťažnosti, ako to vyplýva z jej petitu, je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 2 a 4 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu, ktorým zamietol ako nedôvodnú sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby.

22. Podstatou námietok sťažovateľa je tvrdenie, že mu pred vzatím do väzby nebolo umožnené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu a preštudovať si ho, ako aj skutočnosť, že ani krajský súd nevyhovel jeho (opätovnej) žiadosti z 12. marca 2019 o nazretie do spisu ešte pred jeho rozhodnutím o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby.

Sťažovateľ ďalej namieta, že krajský súd sa v odôvodnení namietaného uznesenia nevysporiadal s jeho argumentáciou.

23. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

24. Právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na súdnu kontrolu väzby, teda konanie, v ktorom by konajúci súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označených ustanovení ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08).

25. Ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (*mutatis mutandis* III. ÚS 26/01). „Požiadavka, aby vzhľadom na všetky okolnosti prípadu trvanie väzby neprekročilo nevyhnutnú dobu, vyžaduje preveriť nielen existenciu a relevantnosť dôvodov väzby, ale aj doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní. Právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR môže byť totiž porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú

v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením“ (I. ÚS 34/04).

26. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04). Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

27. Ústavný súd uvádza, že argumentácia sťažovateľa obsiahnutá v ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciou, ktorú sťažovateľ použil vo svojej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o vzatí do väzby.

28. Ústavný súd v tejto súvislosti ďalej považuje za potrebné uviesť, že mu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa alebo akéhokoľvek iného obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Rovnako tak pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, III. ÚS 324/2016).

29. Z uvedených hľadísk ústavný súd pristúpil k preskúmaniu opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa proti namietanému uzneseniu krajského súdu.

30. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia namietaného uznesenia vo vzťahu k sťažovateľovi uviedol (s. 3, 5 až 7):

«Krajský súd podľa § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým môžu sťažovatelia podať sťažnosť, ako aj konanie, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu a zistil, že sťažnosti obvinených nie sú dôvodné...»

Krajský súd sa stotožňuje s právnymi závermi uznesenia sudcu pre prípravné konanie, ako aj s jeho dôvodmi a má za to, že sťažnostiam obvinených nie je možné vyhovieť. Treba poukázať na tú skutočnosť, že trestné stíhanie bolo začaté uznesením vyšetrovateľa MV SR PPZ NKA národnej protizločineckej jednotky, expozitúra Stred Banská Bystrica, dňa 17.10.2018. Pred sudcu pre prípravné konanie boli obvinení postavení a tento ich vypočul dňa 23.02.2019. Za túto krátku dobu nebolo možné zabezpečiť všetky dôkazy, aj keď v prípravnom konaní po začatí trestného stíhania mali byť vypočutí obvinení, pričom obv. [REDAKOVANÉ] odoprel k veci vypovedať, obv. [REDAKOVANÉ] taktiež odoprel k veci vypovedať, obv. [REDAKOVANÉ] odoprel k veci vypovedať a taktiež obv. [REDAKOVANÉ] odoprel k veci vypovedať. Pokiaľ ide o výpovede pred sudcom pre prípravné konanie, obv. [REDAKOVANÉ] prehlásil, že vypovedať nebude, obdobne ako obvinení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].

Bolo tak potrebné prihliadnuť k výpovediam svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], k predbežnému vyjadreniu KEÚ PZ

Slovenská Ľupča, ktoré sa nachádza na č.l. 82, 83 ohľadne skúmania plastového vrečka, v ktorom sa nachádzala kryštalická látka, ďalej k domovým prehliadkam, ktoré boli vykonané u obvinených, ako aj záznamom o obsahu správ ITP Úradu zvláštnych policajných činností.

Krajský súd sa stotožňuje s materiálnym podmienkam väzby u obvinených, kde sudca pre prípravné konanie uvádza, že doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a existujú dôvody pre podozrenie, že tento skutok spáchali obvinení... Dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku (kolúznej väzby) sú dané tým, že obvinení doteraz nevy povedali vyšetrowanie je úplne na začiatku. Vyšetrovateľ bude pokračovať vo výsluchu ďalších svedkov, budú zabezpečené znalecké posudky a ďalšie listinné dôkazy, pravdepodobne sa bude meniť aj právna kvalifikácia a nie je vylúčené, že bude vznesené obvinenie aj ďalším osobám na rôznych úrovniach organizovanej skupiny. Predovšetkým na úrovni dilerov sa podieľajú aj ďalšie osoby, ktorých identita je v niektorých prípadoch známa, preto vzniká obava, že obvinení sa budú snažiť ovplyvniť navzájom, ako aj ovplyvniť svedkov, aby vypovedali v rozpore so skutočnosťou a v ich prospech, čím by bolo zmarené objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie uvedených v ust. § 119 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré sú významné pre posúdenie viny, resp. trestu. Dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (preventívnej väzby) zakladajú okolnosti spočívajúce v tom, že obvinení sa predmetnej drogovej trestnej činnosti dopúšťajú minimálne od mesiaca marec 2018 až doposiaľ. Dlhšiu dobu pokračujú v jej páchaní, pričom medzi nimi došlo ku zdokladovateľnej del'be úloh a práce. Nakoľko zjavne podľa situácie, či už v „drogovom“ prostredí v závislosti od dopytu alebo aj bežne v spoločnosti, vyvíjajú svoje aktivity vo väčšej alebo menšej miere. Vo svojich aktivitách majú občasné odmlky, ale v konečnom dôsledku sa k nim vždy vracajú, aj keď miesto zadovažovania si (napr. aj prekurzorov), následnej výroby omamných a psychotropných látok, ich riedenia, váženia, predaja, zvyklostí a pod. menia. Preukázateľne však vystupujú na území mesta [REDAKOVANÉ], ako aj v celom [REDAKOVANÉ] okrese a príľahlých okresoch dlhodobo ako výrobcovia a dileri omamných a psychotropných látok - konkrétne metamfetamínu (pervitínu). Ide o osoby bez pracovného pomeru, u ktorých existuje vysoký predpoklad, že si na svoje životné potreby zabezpečujú finančné prostriedky predovšetkým páchaním drogovej trestnej

činnosti, ku ktorej sa neodmysliteľne môže pridružiť aj páchanie inej. napr. majetkovej trestnej činnosti.

Obvinený [REDACTED] doteraz súdom trestaný nebol...

Vzhľadom k tomu, čo už bolo naznačené, boli obvinení zatiaľ správne vzatí do väzby, pretože doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a je dôvodné podozrenie, že tieto skutky spáchali obvinení.

U obv. [REDACTED] a obv. [REDACTED] sú tak založené dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por. a u obv. [REDACTED] a obv. [REDACTED] podľa § 71 ods. 1 písm. b/, c/ Tr. por.

Keďže trestné stíhanie začalo len dňa 17.10.2018, je potrebné zabezpečiť a vykonať rad ďalších dôkazov, ktoré by ozrejmili vinu obvinených. Je však potrebné zabezpečiť rozhodné dôkazy o vine obvinených a na základe týchto ustáliť spáchanie skutku a rozčleniť konanie obvinených, či sa ho títo dopustili ako členovia organizovanej skupiny podľa § 129 ods. 2 Tr. zák.

Z týchto dôvodov krajský súd sťažnosti obvinených [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] zamietol.»

31. Vzhľadom na to, že v odôvodnení namietaného uznesenia sa krajský súd stotožnil s právnymi závermi uznesenia okresného súdu o vzatí do väzby, ako aj s jeho dôvodmi, považuje ústavný súd za potrebné uviesť na tomto mieste aj relevantnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 43/2019 z 23. februára 2019 (s. 8):

«Dôvody kolúznej väzby mal sudca pre prípravné konanie preukázané pri všetkých štyroch obvinených, a to aj napriek námietkam obhajcov, že prokurátor nekonkretizoval osoby, ktoré by mohli obvinení ovplyvniť. V prvom rade je potrebné upriamiť pozornosť na to, že pri prehliadke iných priestorov - Slovenských automobilových opravovní, ako aj pri prehliadke osobného motorového vozidla boli zadržané aj ďalšie štyri osoby, ktoré na rozdiel od obvinených neodmietli vypovedať. Tieto osoby následne boli prepustené zo zadržania. Z vyšetrovacieho spisu však vyplýva, že napr. obvinený [REDACTED] sa s minimálne jednou osobou ženského pohlavia musí poznať a aspoň jedna ďalšia osoba ženského pohlavia mu za účelom zoznámenia mala byť predstavená. Ďalšie dve osoby by zasa mali byť známe obv. [REDACTED]. Tu súd uvádza, že obv. [REDACTED] a jeho obhajcovi

nebolo dovolené nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu práve z dôvodu, že by mu pred výsluchom mohli byť sprístupnené informácie a skutočnosti, ktoré by mali byť predovšetkým zistené (či vyvrátené) jeho svedeckou výpoveďou, resp. výsluchom. Nejde o upretie jeho práva ako takého, ide nateraz len taktické vedenie vyšetrovania. A teda, ak by aj prokurátor uvedené osoby konkretizoval v rozsahu ich označenia menom a priezviskom, došlo by presne k tomu, čomu sa už vyšetrovateľ nateraz snažil vyhnúť... Rovnako možno súhlasiť s prokurátorom v tom smere, že v prípade ponechania na slobode by sa obvinení mohli „ovplyvňovať“ navzájom a to v tom smere, že by vypovedali zhodne (možno aj po vzájomnej dohode). Opätovne, z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že obvinení komunikujú aj medzi sebou navzájom, nie sú si teda navzájom neznámi, nejde o ľudí, ktorí by sa bežne nestretávali. Súd pri tom nevyvodzuje potrebu kolíznej väzby, lebo „bude potrebné vykonať výsluchy nejakých svedkov, nejakých osôb či využiť nejaké prostriedky v zmysle Trestného poriadku“ tak, ako to bolo napr. v prípade rozhodovania Krajským súdom v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tpo/8/2014 a v ňom uvádzané ďalšie rozhodnutia slovenských a českých súdnych autorít. Takisto nejde o väzobný dôvod, ktorý by bol formálny a extrémne v rozpore so zisteným skutkovým stavom (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 250/2014). Súd dôvody kolíznej väzby videl nateraz splnené v tom smere, že trestné konanie je v počiatočnom štádiu, pričom tak k začatiu trestného stíhania, ako aj k vzneseniu obvinenia došlo bezprostredne po vykonaní domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a osobného motorového vozidla. Hoci k realizácii celého postupu vyšetrovateľa dochádzalo postupne, od začiatku získavania informácií potrebných pre začatie trestného stíhania ako aj pre využitie prostriedkov operatívno - pátracej činnosti, prešli len štyri mesiace. Nejedná sa teda o väzobný dôvod, ktorý by sa neustále objavoval počas prípravného konania, ide skutočne o bezprostrednú, neopakovateľnú a odôvodnenú potrebu zamedziť tomu, aby sa v tomto čase (nateraz) zamedzilo ovplyvňovaniu či už svedkov alebo aj ďalších osôb, ktoré sa na trestnej činnosti podieľali alebo mohli podieľať. Nejde o vágne, ničím nepreukázané tvrdenia prokurátora o hrozbe marenia trestného konania, jedná sa o reálne nebezpečenstvo, ktoré z vyšetrovacieho spisu nateraz vyplýva. Samozrejme, nie je vylúčené, že aj po krátkom čase môže dôjsť nielen k oslabeniu, ale aj k úplnému vymiznutiu tohto väzobného dôvodu. Avšak,

ako bolo opakovane uvedené, v tomto štádiu konania je daný aj dôvod kolúznei väzby, a to u všetkých obvinených.»

32. Ústavný súd konštatuje, že právne závery krajského súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú so skutkovými zisteniami a že tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle (majú logickú podobu, kde argumenty sú jasne vysvetlené a sú súčasne dostatočne zrozumiteľné), ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia okresného súdu o väzbe sťažovateľa na relevantné otázky formulované sťažovateľom v uplatnenej sťažnosti poskytol zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu prezentovaným v namietanom uznesení nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti namietaného uznesenia.

33. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by namietané uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol, že ústavnou sťažnosťou namietané uznesenie krajského súdu je ústavne udržateľné, nevykazuje znaky svojvôle či arbitrárnosti, a preto v príčinnej súvislosti s ním nemohlo dôjsť k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a jeho práva na slobodu a bezpečnosť zaručeného čl. 5 ods. 2 dohovoru, v nadväznosti na čo ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

35. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, v zmysle ktorej mu nebolo umožnené preštudovať si vyšetrovací spis, ústavný súd konštatuje, že vo viacerých svojich rozhodnutiach dospel k záveru, že osoba vo väzbe musí mať možnosť predložiť argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe, vždy musí byť zaručená kontradiktórnosť konania a rovnosť zbraní (III. ÚS 135/08, II. ÚS 238/2012, II. ÚS 482/2014). Uvedené vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v zmysle ktorej konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí byť kontradiktórne a vždy musí zaručovať rovnosť zbraní medzi stranami, prokurátorom a zadržovanou osobou. Rovnosť zbraní však nie je zabezpečená, keď je obhajcovi odopretý prístup k tým dokumentom vo vyšetrovacom spise, ktoré sú podstatné pre to, aby bolo možné účinne napadnúť zákonnosť väzby klienta.

36. Zároveň však ústavný súd dodáva, že účinnosť vyšetrovania môže niekedy vyžadovať utajenie časti získaných informácií, aby sa obvinenému zabránilo zničiť alebo ovplyvniť dôkazy, alebo znemožniť riadny výkon spravodlivosti. Avšak sledovanie tohto legitímneho cieľa nemôže odôvodniť podstatné obmedzenia práv obhajoby. Informácie, ktoré sú podstatné pre posúdenie zákonnosti väzby, musia byť primeraným spôsobom sprístupnené obhajcovi obvineného držaného vo väzbe (vec Garcia Alva v. Nemecko, rozsudok ESLP z 13. 2. 2001, bod 42; vec Lietzow v. Nemecko, rozsudok ESLP z 13. 2. 2001, bod 44; vec Schöps v. Nemecko, rozsudok ESLP z 13. 2. 2001, bod 51; I. ÚS 67/03).

37. Ústavný súd konštatuje, že skutočnosť, že sťažovateľovi nebol sprístupnený kompletný spisový materiál pred rozhodnutím o väzbe, ešte neznamená, že muselo dôjsť k porušeniu ním označených práv, resp. k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania a zásady rovnosti zbraní. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že už prípisom námestníčky okresnej prokuratúry č. k. 3 Pv 69/19/6601-13 z 23. februára 2019 bol právny zástupca sťažovateľa upovedomený, že *„Preskúmaním vyšetrovacieho spisu som zistila, že vyšetrovateľ MV SR PPZ národnej kriminálnej agentúry národnej protizločineckej jednotky expositúra Stred Banská Bystrica postupoval v súlade so zákonom, keď neumožnil obhajcovi a obvinenému nahliadnuť do vyšetrovacieho spisu vzhľadom na úplne počiatočné štádium vyšetrovania, pretože obvinený [REDAKOVANÉ] k veci ešte nevypovedal a*

nahliadnutím do spisu by získal obvinený a obhajca podrobné informácie o zabezpečených dôkazoch a tiež by získal dopredu informácie o skutočnostiach, ktoré budú predmetom ďalšieho vyšetrovania, čo je z hľadiska taktického vedenia vyšetrovania v tomto štádiu trestného konania nevhodné.“. K uvedenému sa vyjadril aj okresný súd v odôvodnení uznesenia o vzatí sťažovateľa do väzby (bod 31 tohto rozhodnutia) a krajský súd sa s týmto odôvodnením stotožnil.

38. S prihliadnutím na uvedené, keď sťažovateľovi nebol prístupný kompletný spisový materiál, dôležitým obsahom ktorého sú aj mená osôb, ktoré bude potrebné v priebehu ďalšieho konania vypočuť, kde jedným z dôvodov obmedzenia sťažovateľa v prístupe k spisu je, aby nedošlo k zmareniu účelu trestného konania, keď jedným z dôvodov vzatia sťažovateľa do väzby je aj obava, že bude pôsobiť na spoluobvinených alebo na svedkov alebo mať dôkazy (kolúzna väzba), ústavný súd konštatuje, že krajský súd dal v odôvodnení namietaného uznesenia v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu o vzatí sťažovateľa do väzby na sťažovateľom prezentovanú námietku primeranú a z ústavnoprávneho pohľadu akceptovateľnú odpoveď. Vzhľadom na to ústavný súd považoval túto námietku sťažovateľa za zjavne neopodstatnenú.

39. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal aj porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu. Ústavný súd pripomína, že na prvotné štádium rozhodovania o väzbe (primáme rozhodnutie o vzatí do väzby) je aplikovateľný čl. 5 ods. 3 dohovoru, nie čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktorý je aplikovateľný v nasledujúcich štádiách väzby (napr. žiadosť o prepustenie z väzby). Vzhľadom na uvedené, keďže v prípade sťažovateľa ide o posúdenie zákonnosti prvotného vzatia do väzby, ústavný súd posúdil námietku porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru uplatnenú vo vzťahu k namietanému uzneseniu krajského súdu ako zjavne neopodstatnenú pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom ústavnej sťažnosti a obsahom označeného článku dohovoru, a preto ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

40. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu. Pokiaľ ide o vzťah čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (analogicky napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09).

41. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy konania pred ústavným súdom, z ktorej vyplýva, že trestné konanie od svojho začiatku až do jeho konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07, I. ÚS 314/09, IV. ÚS 166/2010). Ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú teda vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou Trestný poriadok nepochybne je. Navyše je nutné skonštatovať, že aj samotné vyšetrowanie v predmetnej trestnej veci nie je skončené a postavenie sťažovateľa ako strany trestného konania mu už v rámci prípravného konania dáva postavenie a tomu korešpondujúcu plnú potenciú aktívne zasahovať do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností kladených mu za vinu. Otázka dôvodnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti náleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení, teda po vyčerpaní všetkých

procesných prostriedkov, ktoré obvinenému/obžalovanému Trestný poriadok poskytuje (III. ÚS 75/05, III. ÚS 109/05, II. ÚS 294/06).

42. Ústavný súd ďalej poznamenáva, že rešpektuje prax ESLP, podľa ktorej osobnú slobodu chráni v zásade čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok De Wilde et al. v. Belgicko z 18. 6. 1971, séria A, č. 12, bod 76), pretože predstavuje prísnejšiu a špeciálnu úpravu dodržania zásad spravodlivého procesu u osoby pozbavenej osobnej slobody, než aký má na mysli čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ustanovenia čl. 5 dohovoru (ako aj čl. 17 ústavy) zahŕňajú hmotné a tiež procesné atribúty práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu pri jej pozbavení, a preto na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe sú aplikovateľné tieto špeciálne ustanovenia o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. III. ÚS 155/09).

43. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces a zásadne sa teda nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (III. ÚS 272/03, II. ÚS 15/05, IV. ÚS 65/05, I. ÚS 256/07).

44. Na základe týchto skutočností ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajského súdu v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

45. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2019